

■ لطفا در ابتدا درباره محدوده و مأموریت ناوگان شمال کشور توضیحی بفرمایید.

نیروی دریایی ارتش به ۲ بخش کلی ناوگان شمال و ناوگان جنوب تقسیم می شود که ناوگان شمال وظیفه حراست از دریای خزر و منابع و منافع جمهوری اسلامی در این دریا را بر عهده دارد. این دریا ۵۰۰ کیلومتر مربع در اطراف خود دارد که منافع مشترکی هم داریم برای این که هر کشوری بتواند برنامه های خود را اجرا کند قطعا باید یک هماهنگی بین این ۵ کشور وجود داشته باشد.

ما برای این که این هماهنگی و استفاده مشترک از دریا به بهترین شکلش انجام شود معتقدیم باید توان دفاع از منابع و منافع خود را در دریای خزر داشته باشیم و باید بتوانیم اگر لازم شد در جای جای مرز آبی خود حضور یابیم و ایجاد امنیت کنیم و در همین راستا یک شعار برای دریای خزر انتخاب کردیم و گفتیم دریای صلح و دوستی؛ این بهترین تعریف برای این دریاست زیرا در این دریا هیچ کشور دیگری نمی تواند حضور داشته باشد و این ۵ کشور می توانند با یکدیگر یک تصمیم مشترک بگیرند که کاری عقلانی است.

■ می دانیم که هنوز رژیم حقوقی برای دریای خزر تعریف نشده، در این حالت آیا محدوده ای که شما برای دفاع از منابع و منافع جمهوری اسلامی تعریف کردید همه دریای خزر است؟ یا آن حدود ۲۰ درصدی که گفته شده یا درصدهای دیگری که دیگران مدعی هستند یا خط آستارا حسینی؟ در واقع مرز آبی ما در خزر کجاست؟

بله همان طور که گفتیم ما هنوز به یک توافق کامل و مشترک میان ۵ کشور نرسیدیم و برخی کشورها در حائلهای دو جانبه به برخی هماهنگی ها رسیدند اما خود ۵ کشور نیز در جلساتی که داشته اند به برخی نظرات مشترک قائل هستند که با این حال هنوز تا توافق نهایی فاصله داریم. کار کارشناسی در حال انجام است و مشکلی در این زمینه نیست اما باید کار بدون نقصی باشد که در آینده مشکل را نباشد. این کار براساس روش های خودش پیش می رود و تا الان هم توافقاتی داشته ایم.

■ در واقع می توان گفت در دریای خزر بر اساس تفاهم کار جلو می رود و خیلی در قید و بند قوانین حقوق دریاها و فواصلی که ذکر شده نیستید؟

بین ما و شوروی سابق تفاهم ها وجود داشته مثلا محدوده ماهیگیری قید شده و سطح دریا هم به صورت مشاع بوده که چون تفاهم جدیدی ایجاد نشده همچنان پابرجاست اما چون شوروی به ۴ کشور ساحلی خزر تبدیل شد باید درباره آن تفاهمات اصلاحیه هایی صورت بگیرد که مورد قبول همگان باشد.

این ها برای ما قابل احترام است و اجرایی می کنیم. ما به بحث انصاف و این که ۵ کشور باید به صورت مشترک و مساوی از منابع خزر استفاده کنیم اعتقاد داریم و این شروع هر صحبتی باید باشد، ما به این اعتقاد داریم و پای بند هستیم، ضمن این که سیاست نیروهای مسلح و ارتش نیز بر همین اساس شکل گرفته که ما هم دنبال می کنیم.

■ نحوه تعامل شما با سایر کشورهای ساحلی چگونه است؟ به تازگی تمرین مشترکی نیز با ناوگروه روسی داشتید

امنیت در دریای خزر کلید هر کاری است که ما می خواهیم در آینده انجام دهیم. اگر امنیت باشد همه کاری می توان کرد خصوصا در حوزه تجاری، خزر می تواند شرق و غرب و شمال و جنوب را به هم متصل کرده و به لحاظ اقتصادی بسیار اهمیت دارد زیرا صدها کیلومتر مسافت و در نتیجه هزینه ها را کاهش می دهد.

این کار باید زمینه امنیت را داشته باشد و ما با هماهنگی همه کشورهای ساحلی در حال کار بر روی حوزه امنیتی خزر هستیم. ما در دریای خزر منافع مشترکمان آذربایجان دریاست و سعی داریم تا به گونه ای رفتار کنیم که این منابع حفظ شود. یکی از این کارها حفظ محیط زیست است که در گشت های نیروی دریایی این مسئله کنترل شده و اگر منبع آلوده کننده ای یافت شود بلافاصله به مسئولان خودش اعلام و رفع می شود. ما در بستر دریا هم منافعی داریم که همه در حال استفاده از آن ها هستیم که این استفاده باید با هماهنگی و تعریف شده باشد. همه این ها ما را به سمتی سوق می دهد که چه بخواهیم یا نخواهیم باید با هم هماهنگ شویم. خوشبختانه این اعتقاد در بین ۵ کشور وجود دارد. بازدید های متقابلی در نیروهای دریایی این کشورها

ساحلی از جمله ایران انجام می شود مثلا فرمانده نیروی دریایی قزاقستان آمد و بازدید داشت و ناوگروه های روسی ۲ بار آمده اند ضمن این که برای اولین بار ناوگروه جمهوری اسلامی ایران شامل ۲ ناو موشک انداز کلاس پیکان ما به بندر آستاراخان روسیه رفتند و بازدید داشتند که برای اولین بار در تاریخ ایران بوده و می تواند زمینه ساز تحولات اساسی در منطقه باشد.

برای انجام تعامل نظامی و اقدامات مشترک برای تامین امنیت در دریا نیز کارهای خوبی انجام می دهیم از جمله تمرین مشترکی که بین ما و ناوگروه ناوگان دریای خزر کشور روسیه در بازدیدی که از بندر انزلی داشتند اتفاق افتاد و ناوگروه روسی در زمان ترک بندر انزلی ما یک تمرین مشترک را انجام دادیم که برای اولین بار در تاریخ بود البته شلیک نداشتیم اما همین که برای اولین بار این تمرین مشترک صورت گرفت می تواند شروع بسیار خوبی برای سایر تمرینات و هماهنگی ها در آینده باشد.

■ به تازگی اجلاس سران کشورهای دریای خزر را در بندر آستاراخان روسیه داشتیم. دستاوردهای امنیتی آن چگونه بود و چه میزان رضایت داشتید؟

شک نکنید که رفتار ما در دریا و رفتار مسئولان در این نوع جلسات از متقابل هم دارد یعنی هر قدر که ما در دریا هماهنگ تر و به سمت ایجاد یک امنیت مشترک دریایی حرکت کنیم مطمئنا اثر مثبت خودش را در آن جلسات خواهد گذاشت و متقابلا هر قدر تفاهمات در این نوع جلسات بیشتر باشد ما هم اثرش را در دریا می بینیم. خوشبختانه این اتفاق افتاده اگر چه انتظار بیشتری داریم اما همین که کار پیش می رود و نظرها مثبت است و همه به دنبال اجرای این تفاهم هستند ما اثرش را در دریا می بینیم و همین تاکتیک ها و تمرینات در ادامه همین تعاملات سیاسی است.

■ برنامه ای برای تمرین مشترک در آینده دارید؟ الان برنامه ریزی برای این کار نشده اما تمرین قبلی می تواند پایه ای برای کارهای آینده در دریا باشد.

■ وضعیت تروریسم دریایی در خزر چگونه است؟ این جا هم مشکلات اقیانوس هند در زمینه دزدی دریایی وجود دارد یا به شکل دیگری خود را نشان می دهد؟

نکته مثبت این دریا همین جاست. چون کشور ثالثی حضور پیدا نکرده و همه کشورهای ساحلی امنیت دریا برایشان مهم است. خوشبختانه ۵ کشور تا امروز به گونه ای عمل کرده اند که امنیت دریا پابرجا مانده و خللی در آن ایجاد نشده است. مطمئنا پاشنه آشیل این دریا، حضور کشورهای ثالث است که اگر این اتفاق بیفتد که نظر همه هم همین است مسلما ما مشکلی را که در جنوب داریم در این دریا نخواهیم داشت چون آن جا کشورهایی که مشروعیتی ندارند و به دنبال منافع بیش از حد هستند حضور می یابند و طوری رفتاری می کنند که شما این ناامنی را در دریای جنوب می بینید.

خوشبختانه این مسئله در خزر وجود ندارد؛ البته ما قاچاق آذربایجان و به ویژه ماهی خاویاری را داریم و قاچاق کالا در حد محدود وجود دارد اما نگران کننده نبوده و به عنوان معضل شناخته نمی شود.

■ برخی کشورهای ساحلی از جمله آذربایجان قراردادهای نظامی با رژیم صهیونیستی و آمریکا دارند و حتی زمره پیوست آن ها به ناتو به گوش می رسد. این مسائل می تواند در زمینه ورود نظامی کشورهای ثالث به خزر تاثیر منفی داشته باشد. ارزیابی شما چیست؟

سیاست های جمهوری اسلامی ایران کاملا تعریف شده است و شفاف بوده و در سطح بین المللی و دریا رفتار و عملکرد شفافی داشته ایم؛ در تمام جلسات و محافل بین المللی ایران این را اعلام کرده که حضور کشور ثالث جز تهدید منافع کشورهای ساحلی خزر و مختل کردن امنیت هیچ سود دیگری ندارد و ما این تجربه را در دریای عمان و خلیج فارس می بینیم که حضور این کشورهای ثالث هیچ حاصلی نداشته اند. با این تجربه روشن، در دریای خزر هم سعی می کنیم تا این اتفاق نیفتد. واقعیت ها را به صورت صریح و شفاف در همه جا عنوان می کنیم و این کشورها هستند که باید تصمیم عاقلانه بگیرند و احساس نکنند در باغ سیزی که به آن ها نشان داده می شود می توانند منافع آن ها را در آینده تامین کند.

ناوچه موشک انداز درفش در اسکله بندر انزلی

ناوشکن دماوند در حال آخرین کنترل ها برای الحاق به ناوگان شمال کشور

ناو مین روب سلمان در اسکله بندر انزلی نیروی دریایی

عزله قدر

روزنامه خراسان
به نمایندگی از چهارمین سالگرد
عملیات مروری و روز نیروی دریایی
آزاد یک هزار بسته و بود و به

■ افقی برای این مسئله (حضور کشور های ثالث در خزر) در کوتاه مدت یا میان مدت در دریای خزر و به ویژه در آذربایجان نمی بینید؟

فعلا احساس می کنیم تعامل ما با این کشور خوب است و مشکل خاصی وجود ندارد. ما مرز خشکی و آبی با آذربایجان داریم و رفت و آمد بین دو کشور در سطح بالایی است که امیدواریم در آینده نیز چنین باشد.

■ یک دیگری بر سر میدان نفتی البرز با آذربایجان داشتید درباره آن هم توضیح می دهید؟ آیا بعد از آن هم چنین چالش هایی داشتید؟

البته آن چنان که برخی گفتند نبوده است. منافع ما در دریای خزر تعریف شده و محدوده اعمال حاکمیت ما نیز مشخص است، رسما هم در همه جا اعلام کردیم که ما با اقتدار تمام از حاکمیت و منافع خود در دریای خزر دفاع می کنیم و همان اندازه هم به حاکمیت و منافع کشورهای دیگر احترام می گذاریم، این مرز ما با سایر کشورهاست. به هیچ عنوان از حاکمیت و منافع خود کوتاه نمی آئیم و با اقتدار در همه جا حضور پیدا می کنیم اما این اقتدار را در جهت حفظ حاکمیت آن ها نیز به کار می گیریم.